

	Object:	Bunda
	Museum:	Herman Ottó Múzeum, Miskolc Görgey u. 28. 3529 Miskolc +36 46 560 170
	Collection:	Néprajzi Tárgyi Gyűjtemény
	Inventory number:	HOM_NT_80.19.1.

Description

A bokáig érő hosszúságú, palástszerű ujjatlan bunda fehér báránybőrből készült, fekete gyapjúszállal hímezve. A bunda 8 szabott részből áll: 1 vállbőr, 2 válltányér, 2 eleje, 1 hátsóbőr és 2 oldalbőr alkotja. A szabást, szerkezetet követi és hangsúlyozza a virágzásnak nevezett díszítés is. A díszítményt egyszerű motívumok, virágelemek és levelek változatos variációi alkotják. A bunda felső részén, a vállbőrön és az ehhez kétoldalt kapcsolódó válltányéron a legdúsabb a hímzés. A vállrész jó szabása és tartóssága a jó bunda lényege, hiszen ez tartja a nem csekély súlyt. A vállrész és az alsó bundarész összedolgozását keresztkötésnek nevezik, ez tagolja a díszítést is, ennek vonalában a kompozíció oldódik. Az aljabőrök enyhén trapéz alakúak, számuk meghatározza a bunda bőségét. Az aljabőrök egymással való összedolgozási vonalát erisztéknek nevezik, ezt általában lefelé futó levélsor hangsúlyozza. A bunda alján körben keskeny folyókás mintasor zárja a díszítést, ehhez pedig a színes bőrcsíkok összedolgozásából nyert csipkézés csatlakozik. A bunda zárásához egy nagy makk alakú gombot használtak a nyaknál, s belülről két kézzel összefogta a viselője. Gallérja fekete rövid szőrű kisbárány bőrből készült.

A dél-borsodi Bükkalján nagy hagyománya volt a szűcsmesterségnek. Bükkábrányban, Mezőkeresztesen, Gelejen, Mezőkövesden jelentős paraszti szűcsipar virágzott, elsősorban a színes viseletükről híres matyók igényeinek, de emellett a környék szükségleteinek ellátására is. A nőknek díszes ködmönöket, a férfiaknak pedig hosszú bundákat készítettek, megrendelésre. A parasztszűcsök nemcsak a bunda varrását és díszítését, hanem azt megelőzően a bőr kikészítését is maguk végezték.

Az irha megmunkálása és a prém kifésülése nagy szakértelmet kívánó, hosszadalmas, nehéz munka volt. A szabás papírminta, „módlá” alapján történt. A kiszabott bőrdarabokra kékitővel és lúdtollal rajzolták elő a mintát, majd a kihímzett darabokból állították össze a bundát. A köznapi bunda hasznos szolgálója volt a pásztorembernek, ruhadarab, ülő- és fekvőalkalmatosság is egyszerre. Használaton kívül a kamrában szegre akasztva volt a helye. A bükkalji szűcsök mesterségbeli tudását bizonyítja az is, hogy az 1900-as párizsi világkiállításon egy remekbe készített mezőkeresztesi bekecs bronzérmet nyert.

In.: Veres László - Viga Gyula szerk.: A Herman Ottó Múzeum műkincsei. Miskolc, 1999.

Fügedi Márta: 186. katalógustétel (kép: 250. oldal, tárgyleírás: 362-363.)

Használat módja: gazdálkodó templomba járó bundája volt.

Basic data

Material/Technique:

Bőr, juh gyapjas bőre, irha; hímzőfonal:
gyapjúfonal / szűcsmunka

Measurements:

Hossza: 128 cm, aljának bősége: 240 cm.

Events

Created	When	1850
	Who	
	Where	
Was used	When	
	Who	
	Where	Tiszatarján
Collected	When	1980
	Who	
	Where	Miskolc

Keywords

- Animal husbandry
- Men's clothing
- férfiviselet
- népművészet
- népviselet

Literature

- Hubai Gyöngyi (1978): Szűcsmesterség. Miskolc
- Veres László – Viga Gyula (szerk.) (1999): A Herman Ottó Múzeum műkincsei.. Miskolc